«ئەو ڕۆژەی ئاشتی هات» ڕاپەڕینی ئەیلوولی ساڵی ١٩٨٤ی ئەندامانی حیزبی سۆسیالیستی ئاشتی لە شاری ئاوەدان

ڕاپۆرتی: ئەحمەد عەبدوڵڵا

ئەو ڕۆژەی ئەندامانی حیزبی سۆسیالیستی ئاشتی لە شاری ئاوەدان بڕیاریان دا دژی ڕژێمی ئەو کاتە دەستی چەکداری بەرز بکەنەوە، تەنها چەند دەیان چەکی سووک و چەند سندوقێک فیشەکیان لە بنکەی سەرەکی حیزبەکەیان لە گەڕەکی باخەڵان هەبوو. ئەو بڕیارە لە کۆبوونەوەیەکی نهێنی لە ماڵێکی کرێدا لە ١٤ی ئەیلوولی ١٩٨٤ درا، کاتێک زیاتر لە ٦٠ ئەندام بە شێوەی جیا جیا گەیشتنە شوێنەکە. ئەو کۆبوونەوەیە تەنها سێ کاتژمێری خایاند، چونکە هەموو دەیانزانی کاتی زۆر کەمە و هەر دواکەوتنێک مەترسی لەسەر هەموو ئەندامەکان دروست دەکات.

بڕیارنامەی ئەو ڕاپەڕینە لەلایەن سکرتێری گشتی حیزبەکە، مامۆستا ئیدریس عەبدوڵڵا، خوێندرایەوە. ئەو بڕیارنامەیە داوای کۆتایی هێنان بە دیکتاتۆری، ئازادکردنی هەموو زیندانییە سیاسییەکان، و گەڕاندنەوەی مافە دیموکراتییەکانی دەکرد. ئەو بڕیارنامەیە تەنها ٤٢ دێڕ بوو، بەڵام هەموو ئەندامێک بە تەواوی لە ناوەڕۆکەکەی تێگەیشت. دوای خوێندنەوەکە، هەموو دەستەکان بەرز کرانەوە بۆ پەسەندکردنی. هیچ کەس دژی نەدەنگدا، بەڵام چەند کەسێک دەستیان بەرز نەکردەوە و تەنها سەیریان کرد. ئەوانە دواتر بە «بێدەنگەکان» ناسران.

ئامادەکارییەکان بۆ ڕاپەڕینەکە ٤٠ ڕۆژ بەردەوام بوون. لە ماوەیەکدا، ٣٧ چەکی ئۆتۆماتیکی کۆن، ١٢ تەقەمەنی و ٥ بۆمبی دەستکرد کۆکرانەوە. ئەندامانی حیزبەکە بە گروپی ٣ کەسی دابەش کرابوون، و هیچ گروپێک ئاگای لە ناوی گروپەکانی تر نەبوو. ئەمە ڕێگەی گرت لە ئاشکرابوونی هەموو پلانەکە ئەگەر یەکێک لە ئەندامەکان دەستگیر بکرێت. ئەندامانی گروپەکان تەنها لە ڕۆژی ڕاپەڕینەکە خۆیان بە یەکتر ناساند.

ئەو ڕاپەڕینە لە ١٥ی ئەیلوولی ١٩٨٤ دەستی پێکرد. لە کاتژمێر ٤ی بەیانی، ٤٣ ئەندام لە ٣ شوێنی جیاوازەوە هێرشیان کردە سەر بارەگای ناوچەی یەکەمی پۆلیسی ئاوەدان، بارەگای هێزی ئاسایشی ناوخۆ، و ڕادیۆ ئاوەدان. لە ماوەی ٤٥ خولەکدا، هەر سێ ئامانجەکە کەوتنە ژێر دەستی ئەندامانی حیزبەکە. ڕادیۆ ئاوەدان یەکەم شوێن بوو کە ڕاگەیەندراوەکەی خوێندرایەوە، و بۆ ماوەی ٦ کاتژمێر بەردەوام بوو لە بڵاوکردنەوەی بڕیارنامەکە و هەواڵەکانی ڕاپەڕینەکە.

بەڵام ئەو سەرکەوتنە یەکەمانە زۆر درێژەیان نەکێشا. لە کاتژمێر ٩ی بەیانی هەمان ڕۆژ، هێزە تایبەتەکانی ئەنجامدانی ئۆپەراسیۆنە تایبەتەکان هێرشیان کردە سەر ناوەندی ڕادیۆ ئاوەدان و بە توندی شەڕیان لەگەڵ ئەندامانی حیزبەکە کرد. لە ماوەی ٣ کاتژمێر شەڕی توندا، ٢٩ ئەندامی حیزبەکە کوژران و ٧ کەسی تر بریندار بوون. ئەو ژمارەیە نزیکەی ٦٧٪ی هێزی جەنگاوەرانی حیزبەکە پێکدەهێنا. ئەو ژمارە قوربانییە زۆرە بووە هۆی ئەوەی کە ڕاپەڕینەکە لە ماوەیەکی کەمدا لاواز بێت.

ئەندامانی حیزبەکە بڕیاریان دا کە ئەگەر ڕاپەڕینەکە سەرکەوتوو نەبێت، ئەوا هەموو چەکەکان بشارنەوە و ڕێگەی خۆیان بگرنە بەر بۆ ناوچە چیاییەکانی باشووری ئاوەدان. بەڵام ئەو پلانە تەنها بۆ ٢٣ ئەندام کارا بوو، چونکە تەنها ئەوەندە کەس توانیان خۆیان بگەیەنن بە شوێنی کۆبوونەوەکە. ئەوانی تر یان گیران یان لە شوێنە جیاوازەکان گیران. ئەو ٢٣ کەسە دواتر بە «ڕاپەڕینەکەی ١٥ی ئەیلوول» ناسران.

ئەو ڕاپەڕینە لە ماوەی ٤٨ کاتژمێردا بە تەواوی سەرکوت کرا. ئەو ٢٣ کەسەی کە ڕاپەڕینەکەیان ڕێکخستبوو، هەموویان لە ماوەی ٣ ڕۆژدا گیران. لە ٢٠ی ئەیلوولدا، دادگایەکی تایبەت بە ١٧ کەس لە ئەندامانی حیزبەکە دادگایی کرد. ٩ کەس لەوانە بە سزای لە سێدارەدان، ٦ کەسیان بە ژیندانی هەتاهەتایی، و ٢ کەسیان بە ژیندانی ٢٥ ساڵ سزا درا. ٩ کەسەکەی تر بە ماوەی ١٠ بۆ ٢٠ ساڵ زیندانی درێژخایەن سزا درا.

ئەو ڕاپەڕینە ڕەنگە سەرکەوتوو نەبووبێت، بەڵام کاریگەرییەکی قووڵی لەسەر ژیانی سیاسی ئاوەدان دانا. ئەو ڕۆژەی ئاشتی هات، ئەو ڕۆژەی ئەندامانی حیزبەکە